

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот №1 від 29.08.2024 р.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
СИЛАБУС
2024/ 2025 навч. рік

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– другий (магістр)
Цикл підготовки	– професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 6
Семестр	– 2
Сторінка курсу в MOODLE	– https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=13559
Керівник практики від ВНЗ	– Машошина Тетяна Вікторівна (канд. економ. наук, доцент)
Профайл викладача	– https://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv
Контакти викладача (e-mail)	– mashoshina@kart.edu.ua
Час та аудиторія проведення занять:	згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/
Додаткові інформаційні матеріали:	http://lib.kart.edu.ua/

Метою виробничої практики є закріплення теоретичних знань, набутих здобувачами вищої освіти за дисциплінами курсу, оволодіння, набуття умінь прийняття оптимальних управлінських рішень у фінансовій сфері на залізничному транспорті та підприємствах інших галузей, формування в них професійних навичок для самостійної роботи у виробничих умовах, творчо застосовувати свої знання в практичній діяльності.

Пререквізити: знання здобуті в процесі вивчення дисциплін за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – “Управлінські інформаційні системи”, “Фінансовий менеджмент”, “Податковий менеджмент”, “Страховий менеджмент”, “Інвестиційний менеджмент”, “Банківський менеджмент”, “Управління фінансовою санацією підприємства”, “Інноваційний розвиток підприємства”, “Методологія наукових досліджень”.

Виробнича практика має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

заплановані загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності страхових компаній.
- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері страхування.
- СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері страхування.
- СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв’язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері страхування.

програмні результати навчання (ПР):

- ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і

управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

Проходження виробничої практики формує у здобувачів освіти соціальні навички (**soft skills**): комунікативність, робота в команді, працювати в критичних умовах, керувати своїм часом, лідерські навички, здатність логічно і системно мислити.

Організація і керівництво практикою

Семестр в якому передбачена практика – 2, тривалість проходження практики регламентується навчальним планом освітньої програми.

Місцем проведення практики є підприємства, організації, установи різних галузей господарства й будь-яких форм власності, зокрема АТ «Укрзалізниця», фінансово-кредитні установи, страхові компанії, підрозділи університету, за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і програм.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням з керівництвом вищого навчального закладу, вибирати для себе базу практики і пропонувати її для використання. До місця практики прибувають згідно договору, який укладено університетом з підприємствами-базами практики. Здобувач направляється для проходження практики у встановлений графіком учбового процесу термін. Основним обов'язком студента є засвоєння у повному обсязі програми практики.

Керівник, практики від вищого навчального закладу, що відповідає за практику на конкретній базі практики і несе відповідальність за:

- загальне керівництво програмою практики;
- контроль і спостереженням за професійним становленням студента;

- видачу необхідних рекомендацій і забезпечення того, щоб всі зацікавлені сторони виконували свої функції.

У відділі кадрів на базах практики на здобувачів видається наказ про робоче місце і призначається керівник практики від підприємства.

Зміст виробничої практики

1 Загальна характеристика підприємства як суб'єкта господарювання:

- мета та головні напрямки діяльності підприємства;
- юридичні акти, що є законодавчою базою функціонування підприємства (організації), статут, колективний договір та ін.
- організаційна структура управління підприємством, її тип;
- місце і значення в організаційній структурі фінансово-економічного відділу (за його відсутності бухгалтерії та/або економічного відділу, що виконують функції фінансового відділу).

2 Деталізований аналіз фінансового стану підприємства.

2.1 Попередній огляд економічного і фінансового становища суб'єкта господарювання:

- характеристика загального спрямування фінансово-господарської діяльності;
- виявлення «хворих» статей звітності;

2.2 Оцінка і аналіз економічного потенціалу суб'єкта господарювання;

- побудова аналітичного аналізу балансу-нетто;
- вертикальний аналіз балансу;
- горизонтальний аналіз балансу;
- аналіз якісних зрушень у майновому стані;

2.3 Оцінка фінансового стану:

- оцінка ліквідності;
- оцінка фінансової стійкості;

2.4 Оцінка й аналіз результативності фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання:

- оцінка виробничої (основної діяльності);
- аналіз рентабельності;

3 Стан фінансового управління на підприємстві.

3.1 Управління активами підприємства:

- методичне забезпечення управління активами;
- склад і структура активів підприємства;
- зміст та завдання управління активами;
- управління необоротними активами підприємства;
- політика управління оборотним капіталом підприємства;
- управління виробничими запасами;
- управління дебіторською заборгованістю;
- управління грошовими активами.

3.2 Вартість та оптимізація структури капіталу:

- поняття вартості капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу;
- визначення вартості власного капіталу підприємства;
- визначення вартості позикового капіталу підприємства;
- механізм фінансового важеля;

- оптимізація структури капіталу.

3.3 Управління прибутком підприємства:

- сутність, мета та основні завдання управління прибутком підприємства;
- сутність і мета управління витратами підприємства;
- операційний аналіз на підприємстві. Механізм операційного важеля;
- політика управління розподілом прибутку.

3.4 Управління інвестиційною діяльністю підприємства:

- сутність інвестиційної політики підприємства. Класифікація інвестицій.
- управління реальними інвестиціями.
- сутність та класифікація фінансових інвестицій підприємства. Управління фінансовими інвестиціями.
- методи оцінки фінансових інвестицій.
- особливості управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.

3.5 Управління грошовими потоками підприємства:

- значення ефективного управління грошовими потоками підприємства;
- класифікація видів грошових потоків підприємства;
- принципи, мета та етапи управління грошовими потоками підприємства;
- методи оптимізації грошових потоків підприємства;
- планування грошових потоків на підприємстві.

3.6 Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування:

- сутність та необхідність фінансового прогнозування і планування на підприємстві.
- підсистеми фінансового планування: їх сутність і взаємозв'язок.
- процес бюджетування в загальній системі фінансового планування.
- види бюджетів підприємства. Особливості їх складання.

3.7 Політика антикризового фінансового управління підприємством при загрозі банкрутства:

- фінансова криза на підприємстві: сутність, ознаки і джерела виникнення.
  - економіко-правові аспекти банкрутства підприємств в Україні;
  - діагностика банкрутства підприємства.
  - формування та реалізація політики антикризового фінансового управління підприємством.
  - сутність фінансової стабілізації підприємства при загрозі банкрутства.
- Внутрішні і зовнішні механізми фінансової стабілізації підприємства.

- сутність і форми фінансової санації підприємства.

3.8 Страховий менеджмент на підприємстві:

- страховий менеджмент та його складові;
- правове забезпечення страхування.

4 Обґрунтування щодо удосконалення фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Ресурси виробничої практики

- 1 <http://lib.kart.edu.ua> (Електронний портал бібліотеки УкрДУЗТ);
- 2 <https://www.rada.gov.ua/> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України);

- 4 <https://bank.gov.ua/> (Національний Банк України);
- 5 <https://forinsurer.com/> (Страховання в Україні);
- 6 <https://uz.gov.ua/> (Сайт Укрзалізниці).

Методи навчання

Збір, деталізований аналіз даних та пропозиції щодо удосконалення фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання в частині проблемної економічної ситуації. Написання звіту.

Форми і методи оцінювання

Звіт з практики готується і захищається здобувачами із диференційованою оцінкою. При виставленні оцінки враховується: якість звіту з практики; трудову дисципліну на базі практики та оцінку його роботи у структурних підрозділах підприємства, організації.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Визначення назви за державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.